

Tämä on Helsingin vanhusneuvoston hyväksymän asiakirjan sähköinen versio.

Viite: HEL 2024-004023

Asia:

Vanhusneuvoston kannanotto asemakaavan muutosehdotukseen nro 13011, Kaivokatu

Vanhusneuvoston tehtävänä on seurata ja edistää kaupungin ja sen palveluiden ikäystävällisyyttä. Vanhusneuvosto kiinnittää tässä kannanotossa huomiota suunnitelman esteettömyyteen ja tuo esille ikääntyneiden ihmisten näkökulmia. Julkisen liikenteen ja julkisten palveluiden tulee olla saatavilla esteettömästi.

Ruuhkaisella alueella ikääntyvän väestön turvallisuus edellyttää jalankulkijoiden suojaamista pyöriltä ja mikroliikenteeltä. Liikenteen valvonnan lisäksi tarvitaan sellaisia rakenteita, jotka estävät pyöräilijöitä ja mikroliikennettä koukkaamasta jalankulkuväylille. Jalankulkijoiden ja pyöräliikenteen toimivuutta on tärkeä katsoa kokonaisuutena, jotta esimerkiksi pyöräliikenteen liittymispaikat eivät aiheuta vaaratilanteita jalankulkijoille. Keskustan elävyys ja houkuttelevuus edellyttää, että kaiken ikäiset ja myös hitaasti liikkuvat ihmiset voivat liikkua kaupungin keskustassa. Tätä tulee parantaa verrattuna nykytilanteeseen. Jalankulkuväylien ja jalankulkijoiden turvallisuuteen on kiinnitettävä enemmän huomiota. Liikennevalojärjestelyissä on huomioitava apuvälineiden kanssa liikkuvat sekä muilla tavoin hitaammin liikkuvat ihmiset. Liikennevalot vaihtuvat nykyään liian nopeasti.

On hyvä kiinnittää huomiota alueella liikkuvien ihmisten tarpeisiin. Ikääntyneiden kannalta on tärkeää, että rakennusten sisäänkäynnin eteen voi ajaa autolla, jolloin esimerkiksi taksista tai saattajan kyydistä pääsee helposti ja turvallisesti sisälle. Saattoliikenteelle pitäisi olla sallittuja pysäköintipaikkoja, koska huonosti liikkuva ihminen usein tarvitsisi sen saattajan mukaan autosta. Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että saattoliikenne saadaan mahdollisimman lähelle sisäänkäyntiä. Saattoliikenteelle, busseille ja takseille tarvitaan selkeät opasteet. Ratkaisuissa tulee kiinnittää enemmän huomiota siihen, että suuri ja kasvava joukko kaupunkilaisia ei kykene käyttämään julkisia kulkuneuvoja. He pääsevät liikkumaan ainoastaan henkilöautolla saattajan kanssa, taksilla tai invataksilla. Heille täytyy turvata tosiasiallinen mahdollisuus päästä ydinkeskustan tärkeisiin kohteisiin, joita Kaivokadulla ja sen ympäristössä on useita. Liikkumiseisten pysäköintipaikkojen merkitys on tässä suuri.

Vanhusneuvosto kiinnitti huomiota suunnitelmassa käytettävään kuva-aineistoon, jossa on silmiinpistävästi paljon liikemiesten näköisiä hahmoja. Havainnekuvat kuvaavat ja luovat mielikuvia. Vanhusneuvosto toivoo, että suunnittelussa huomioidaan kaikenlaiset ihmiset, ei vain työmatkaliikenne. Keskustan alueella sijaitsee paljon sen kaltaisia työpaikkoja,

joissa etätyön osuus on suurta. Suunnitelmassa olisikin tärkeää kiinnittää enemmän huomiota myös työmatkaliikenteen ulkopuoliseen liikkumiseen ja liikenteen kokonaisuuksiin.

Rautatieasema halutaan säilyttää pitkän matkan junien päätepisteenä. Rautatieasema on keskeinen liikenteen solmukohta, mutta monet jatkavat siitä matkaansa toisiin kulkuvälineisiin. Paikallisliikenteen linja-autoyhteyksiä on metroradan ja pikaratikan varrella. Pitkän matkan bussiliikenne puolestaan lähtee Kampista. Junayhteys lentoasemalle alkaa ja päättyy Rautatieasemalla. HSL:n palveluita on kuitenkin viety Pasilaan. Eri liikennemuotojen väliset matkat voivat olla pitkiä ja haasteellisia huonosti liikkuville. Eri tavoin liikkuvien siirtymistä liikennevälineestä toiseen ei näytä olevan suunnitelmassa arvioituna kovinkaan merkittävästi. Helsingin keskustan julkista liikennettä tulisi katsoa kokonaisuutena ja huomioida väestönkehityksen ja ilmastonmuutoksen vaikutukset.

Paikka on keskeinen, joten on erityisen tärkeää huomioida hyvä valaistus, valo-ohjatut suojatiet opastuksineen sekä selkeät kulkuväylät. Talvikaudella liukkauden torjuminen on tärkeää. Alueen muistiystävällisyyttä voidaan parantaa selkeillä, helposti hahmotettavilla reiteillä ja minimoiduilla korkeuseroilla. Kova melutaso tuo rauhattomuutta ja lisää turvattomuuden tunnetta. Onkin tärkeää, että melutasoa hallitaan istutuksien ja materiaalien avulla.

Palveluiden löytämistä alueella voidaan tukea monin tavoin. Opasteiden on hyvä olla selkeitä. Värikontrastit auttavat huomioimaan sopivia kulkureittejä. Tuttujen rakennusten, patsojen, maamerkkien ja vastaavien on hyvä olla selkeästi näkyvissä, koska tunnistettavat asiat auttavat perille löytämisessä. Tarvitaan selkeät alueet läpikululle ja oleskelulle sekä tarpeeksi istumapaikkoja levähtämiseen. Selkänojat ja käsinojat helpottavat istumista ja penkiltä nousua. Kulkureittien lisäksi on hyvä, että levähtämiseen soveltuvia penkkejä on myös rauhallisemmilla paikoilla.

Viittaamme Helsingin vanhus- ja vammaisneuvostojen aiempiin lausuntoihin, joissa tuodaan esiin tärkeitä ja edelleen ajankohtaisia juuri tätä aluetta koskevia näkökohtia. Vanhusneuvosto antoi 14.6.2024 [ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta](#) lausunnon, jossa todetaan ydinkeskustan olevan esteettömyyden erityistason aluetta ja pyydetään kiinnittämään huomiota esteettömyydessä tehtyihin reittien määrittelyihin. Vammaisneuvosto on antanut lausunnot ja kannanotot [ydinkeskustan liikennejärjestelystä](#), [Elielinaukion ja Asema-aukion asemakaavasta](#).

Vanhusneuvoston puolesta

Riikka Dahlman
puheenjohtaja

Outi Paulig
varapuheenjohtaja